

Izobraževalni sistem in vseživljenjsko učenje v mednarodnih raziskavah' - Predstavitev projekta 'Prispevek izobraževalnih sistemov k vseživljenjskemu učenju'.

dr. Angela Ivančič

Andragoški center Slovenije, Šmartinska cesta 134a, Ljubljana

e-mail: angelca.ivancic@acs.si

Moderna Evropa identificira vseživljenjsko učenje (v nadaljevanju VŽU) kot sredstvo, s katerim države lahko povečujejo svojo konkurenčnost, hkrati pa dosegajo tudi socialno kohezijo in stabilnost. Kljub soglasju o centralnosti in zaželenosti vseživljenjskega učenja, ima koncept vrsto različnih, včasih tudi nasprotujočih si pomenov. Formalne strukture in sistemi, ki ga zagotavljajo, so lokalni in se med seboj zelo razlikujejo tako na nacionalni in regionalni ravni, kakor tudi pri posebnih ciljnih skupinah. To je vse pogosteje tudi predmet mednarodnih in nacionalnih raziskovanj. Projekt Prispevek izobraževalnih sistemov k vseživljenjskemu učenju, ki poteka v šestem okvirnem programu Evropske Komisije in je vanj vključenih 14 držav (Avstrija, Anglija Belgija- flamski del, Irska, Norveška, Bolgarija, Češka, Estonija, Madžarska, Litva, Rusija, Slovenija, Škotska), se osredotoča na to, kako sistemi formalnega izobraževanja podpirajo uresničevanje vseživljenjskega učenja in kakšna je njihova vloga kot potencialnega dejavnika socialne integracije. Med njegovimi glavnimi cilji, pomembnimi za razvoj politik na tem področju, so:

- analiza vloge izobraževalnih sistemov pri spodbujanju VŽU in odvisnosti te vloge od ustreznih institucij na mikro, mezo in makro ravneh;
- analiza ustreznost politik za uresničevanje VŽU v Evropi in pomena za različne socialne skupine in njihovo socialno vključenost;
- oblikovanje relevantnih predlogov strategij VŽU za zmanjševanje izključenosti na evropski in nacionalni ravni in identifikacija implikacij za odgovarjajoča področja socialne in ekonomske politike.

Projekt želi okrepiti tudi sodelovanje in infrastrukturo na področju mednarodnega in multidisciplinarnega komparativnega preučevanja VŽU ter razvoj transnacionalnih virov podatkov, ki bodo olajšali izvajanje mednarodnih primerjalnih preučevanj na tem področju.

Delo pri projektu je razdeljeno v več faz. Prva faza, se je ukvarjala z glavnimi koncepti VŽU v nacionalnih politikah sodelujočih držav. Ugotovitve kažejo, da je predvsem v državah, ki so začele šele pred kratkim uveljavljati tržno gospodarstvo, precej nejasnosti glede odgovornosti za razvoj VŽU, prav tako tudi nimajo sprejetih strategij, kar v končni fazi ovira samo implementacijo. V drugih državah prihaja do šibkosti v koordinaciji med različnimi ključnimi dejavniki, kar vodi do različnih interpretacij načinov uresničevanja. V prvem primeru gre praviloma za splošno pomanjkanje iniciativ politike, medtem ko so v drugem primeru iniciative največkrat omejene na specifična področja. Glede na ugotovitve se zdi, da imajo v državah, kjer prihaja do konkurenčnih potreb med tremi področji, najmočnejšo vlogo oblikovalci politike trga delovne sile, saj so številne iniciative usmerjene predvsem v razvoj človeškega kapitala. Seveda so izjeme kot je Belgija – flamski del in Irska, kjer so iniciative namenjene tako razvoju človeškega kapitala kakor tudi socialni koheziji.

Na splošno kaže, da države promovirajo vseživljenjsko učenje kot ključno za soočanje z ekonomskimi in socialnimi spremembami, v realnosti pa v številnih primerih prihaja do implementacije v zelo ozkem pomenu, medtem ko širša načela, ki ji izpostavljajo različni politični diskurzi, redkeje spremljajo tudi konkretne iniciative.